

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2025. május 7.

TÖRTÉNELEM

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2025. május 7. 9:00

I.

Időtartam: 100 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

OKTATÁSI HIVATAL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Fontos tudnivalók

Egyértelmű válaszokat adjon, egyértelmű jelöléseket alkalmazzon – javítás esetén is!
Válaszaiban **a lényeg** megfogalmazására törekedjen, **ne lépje túl a rendelkezésre álló kipontozott helyet!**

Csak annyi válaszelemet írjon, amennyit a feladat kér! (Ha többet ír, a beírás sorrendjében értékeljük válaszait.)

Kérjük, **kék színű** tollat használjon!

A feladatok megoldásához tartsa szem előtt az alábbi javaslatokat!

- Olvassa el figyelmesen a feladatokat!
- Kövesse figyelmesen a feladatlap utasításait!
- Tudatosítsa, hány részfeladatból áll a feladat, és oldja meg az összeset!
- Tanulmányozza a feladatokhoz kapcsolódó forrásokat (kép, ábra, szöveg, térkép)!
- Válaszait gondos mérlegelés után, lehetőleg javítás nélkül írja le!
- Ügyeljen arra, hogy a személyek, topográfiai adatok és fogalmak csak **pontos helyesírással** értékelhetők!

Eredményes munkát kívánunk!

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

I. EGYSZERŰ, RÖVID VÁLASZT IGÉNYLŐ FELADATOK

1. A feladat az ókori Rómához kapcsolódik.

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével! (Elemenként 0,5 pont.)

A) „[a], aki Ázsia és a Kelet ura volt, miután elvált Augustus Octavianus császár nővérétől, feleségül vette Kleopátrát, Egyiptom királynőjét. [...] Nagy polgárháborút is gerjesztett felesége, Kleopátra, Egyiptom királynője ösztönzésére, aki női ambícióval vágyott arra, hogy Rómában uralkodjék. Augustus azonban legyőzte őt a nevezetes és ünnepektel tengeri harcban [b]-nál/nél, [...] ahonnan [a] Egyiptomba menekült, és ott, ahogy körülményei kétségbeejtővé váltak, mivel mindenki átállt Augustushoz, öngyilkos lett.” (*Eutropius történetíró, Kr. u. 4. század*)

Adja meg a szövegből hiányzó tulajdonneveket!

a) (név) **b)** (csatahelyszín)

B) „[Augustus] lemondott triumviri címéről, mintha consulként járna el, és a nép védelmére beérné a [nép]tribunusi joggal, miután a katonaságot ajándékokkal, a népet gabonával, az egész államot a béke édességével lekenyerezte, lassanként magasabbra tört: magához ragadta a senatus, a magistratusok, a törvények jogkörét, s ennek senki sem szegült ellene, hiszen a legderékabbak a háborúkban vagy a proskribálás [halál-lista összeállítása: akinek a neve a listára felkerült, azt szabadon meg lehetett ölni] során elhullottak, a többi előkelő pedig, minél jobban hajlott a szolgaságra, annál nagyobb gazdagsághoz és kitüntetésekhez juthatott, és az új helyzetből hasznot húzva inkább a biztosat és meglevőt, semmint a régit és kockázatosat választotta. [...] Otthon minden csendes, a hivatalok elnevezése változatlan; az ifjabbak a [...] győzelem után, de az idősebbek is nagyrészt a polgárháborúk alatt születtek: ugyan hány maradt olyan, aki a köztársaságot láthatta?” (*Tacitus történetíró, Kr. u. 1. század*)

c) Nevezze meg szakkifejezéssel az Augustus által létrehozott hatalmi rendszert!

.....

d) Miért tudta Augustus megszilárdítani uralmát? Válassza ki a B) betűjelű forrás szerzője által felsorolt okokat! Karikázza be a négy helyes válasz sorszámát!

1. A polgárháborús tisztogatásokban meghaltak azok, akik ellenálltak volna.
2. Augustus látszólag fenntartotta a köztársasági intézményeket.
3. Augustus megbosszulta Caesar halálát.
4. A hódító háborúkból rengeteg rabszolga áramlott Rómába.
5. Az emberek az anyagi érdekeiket tartották szem előtt.
6. Feledésbe merültek a korábbi rendszer működésének pontos szabályai.
7. Caesar végrendeletében ezt kérte.
8. A nép félt a germán törzsek támadásától.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

e) Hogyan viszonyult a két forrás szerzője Augustus személyéhez? Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát az idézett forrásrészletek alapján!

1. Mindketten rokonszenveztek vele.
2. Mindketten kritikusan viszonyultak hozzá.
3. Egyikük rokonszenvezett vele, másikuk kritikusan szemlélte.

4 pont

2. A feladat a középkori egyházzal kapcsolatos.

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!

A) „Ha viszont a következő kijelentést tárják elem: »Te Péter vagy, és én erre a sziklára akarom egyházamat építeni« úgy tudni kell, hogy ez [értsd: a szikla kifejezés] nem a római egyházra vonatkozik. Szó sincs róla! [...] [Mi az egész] egyházra vonatkoztatjuk, nem Péter egyházára, vagy egy római egyházra [értsd: a római püspökségre], mint ahogy azt a római műveletlenség a maga üres érvényesülési kíváncsiságában szeretné.”
(*Phótiosz keleti keresztény főpap írása, 9. század*)

B) „Urunk, Leó pápa üzenetében sürgősen figyelmeztette ezt a Mihályt, de ő nem hallgatott az okos szóra. Ezen felül [...] már korábban a latin szertartású templomokat bezárta, és a latinokat, akiket a kovásztalan kenyér eretnekeinek bélyegzett, tettekkel és szavakkal mindenütt üldözött. Ez olyan méreteket öltött, hogy [...] a Szentszék megszégyenítésére [...] [az egész keresztény egyház feje] címet vette fel. Mi azonban nem viselhetjük el a szent és nemeslelkű Apostoli Széknek ezt a hallatlan megszégyenítését és megsértését.” (*Humbertus bíboros, pápai követ beszámolója, 11. század*)

a) Fogalmazza meg a vita tárgyát, amellyel mindkét szerző saját nézőpontja szerint foglalkozik! (1 pont)

.....

b) Adja meg a forrásban említett Mihály nevű személy székhelyét és tisztségét! (Elemenként 0,5 pont.)

Székhely: Tisztség:

c) Az ókorban a kereszténységnek öt fő központja alakult ki. A feladatban szereplő források keletkezésekor már csak két központnak maradt jelentősége. Miért veszítette el a jelentőségét a másik három egyházi központ? (1 pont)

.....

d) Mikor került sor az A) és a B) betűjelű forrásban leírtak következtében egyházszakadásra? (0,5 pont)

Évszám:

C) „Azok ugyanis, akik hisznek Krisztusban és szabályszerűen részesültek a keresztség szentségében, már bizonyos – jóllehet nem tökéletes – közösségbe kerültek a katolikus Egyházzal. Azonban köztük és a katolikus Egyház között mind a tanítás és a fegyelem dolgában, mind az Egyház szervezetét illetően több eltérés van, ami nem kevés, s olykor súlyos akadályt jelent a teljes egyházi közösség útjában.” (*A II. Vatikáni Zsinat határozata, 1964*)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

e) Melyik állítást támasztja alá a C) betűjelű forrásrészlet a következők közül? Karikázza be az egyetlen helyes állítás sorszámát! (0,5 pont)

1. A keleti és nyugati egyház egyesítése bármikor megvalósítható.
2. A főként szervezeti különbségektől eltekintve mindkét egyház őrzi a hit tisztaságát.
3. A keleti egyház híveit a nyugati egyház eretneknek tekinti.

4 pont

3. A feladat az Anjou-kori Magyar Királyság történetével kapcsolatos. Oldja meg a feladatokat a forrásrészletek és ismeretei alapján!

A) „Ezután [Lajos] seregével visszafelé indult Itália tartományain keresztül [...]. Uralkodása idején egyes helyeken, sőt egész Magyarországon és más szomszédos országokban is pestisjárvány volt. Nagy méreteket öltött az éhínség is különböző időkben, mivel a sáskák és az egerek a búzakaralásokat és a többi vetést is lerágták.”

B) „Testvérének [Andrásnak] szerencsétlen halála miatt Lajos király kimondhatatlan heves fájdalommal és vérző szívvel bánkódott, bánatában bosszúra gondolt, és azt kezdte elméjében forgatni, hogy ily istentelen gonoszság ne maradjon büntetlenül.”

C) „Lengyelország királya [...] [Magyarországra] Visegrádra jött Károly királyhoz, országa püspökeinek és báróinak kíséretében, és ezeknek egyetértésével és akaratából Lengyelországot szabad elhatározással Lajos úrra, Károly királynak és nővérének a fiára hagyta, mivel neki nem volt fia. Erről kétséget nem hagyó oklevelet is készítettek.”

(Thuróczy János krónikája, 15. század)

a) Állítsa időrendbe a forrásrészleteket a bennük leírt események alapján! Írja a forrásrészletek betűjelét a táblázatba! Kezdje a legkorábbival! (1 pont)

1.	2.	3.

b) Melyik város volt a székhelye annak a királyságnak, amely ellen az uralkodó bosszút tervezett a B) betűjelű forrásrészlet szerint? (0,5 pont)

.....

c) Mely intézkedéssel csillapította I. Lajos király az A) betűjelű forrásrészletben leírtak által okozott elégedetlenséget? (1 pont)

.....

d) Nevezze meg idegen szakkifejezéssel a C) betűjelű forrásrészletben említett két ország között később létesült közjogi viszonyt! (0,5 pont)

.....

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

e) Melyik évben valósult meg ténylegesen a C) betűjelű forrásrészletben említett egyezmény? (0,5 pont)

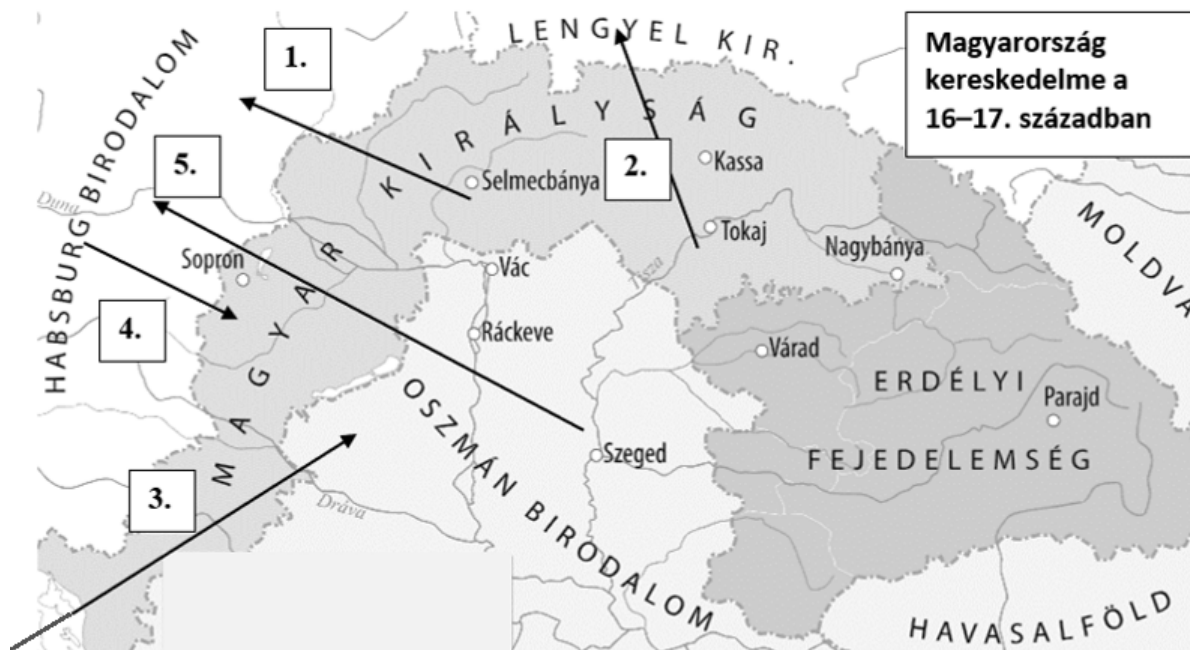
.....

f) Nevezzen meg egy olyan – a forrásrészletek által nem említett – térséget, ahova Lajos király hadjáratot vezetett! (0,5 pont)

.....

4 pont

4. A feladat a kora újkori Magyarország gazdaságával kapcsolatos.
Oldja meg a feladatokat a térkép vázlat és ismeretei segítségével!

Rendelje a következő árucikkekhez a térkép vázlaton sorszámokkal jelölt nyilak közül azokat, amelyek az adott árucikkkel való kereskedelem legjellemzőbb kiindulópontjait és irányait jelölik! Írja a nyilak sorszámait a táblázat megfelelő mezőibe! Egy mezőbe egy sorszámot írjon! Egy sorszámot kétszer is felhasználhat. (Elemenként 0,5 pont.)

Árucikk	Sorszám
a) bor	
b) szarvasmarha	
c) luxuscikkek	
d) fémek (arany, ezüst, réz)	
e) textiláru	

f) Magyarázza meg, miért nem kezdődött meg a 16. századi Magyarországon a manufaktúrák elterjedése! Válaszában egy gazdasági okot fogalmazzon meg! (1 pont)

.....

4 pont

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

5. A feladat a francia forradalom korával kapcsolatos.

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!

A) „A következő személyek tekinthetők gyanúsak: Először azok, akik viselkedésükkel, kapcsolataikkal, beszédükkel vagy írásaikkal a zsarnokság vagy [...] [a mérsékelt köztársasági párt] híveinek és a szabadság ellenségeinek mutatkoznak. Másodszor azok, akik nem képesek [...] igazolni megélhetési módjukat és állampolgári kötelezettségeik teljesítését. [...] Szükség esetén a polgári és büntető bíróságok fogságban tarthatnak és [...] börtönökbe küldhetnek olyan személyeket, akikről megállapították, hogy nem lehet vádiratot készíteni ellenük, vagy akiket felmentettek az ellenük emelt vád alól.” (A gyanúsakról szóló törvény, 1793)

B) „Az alkotmányos kormány elsősorban az egyén szabadságával törődik, ezzel szemben a forradalmi kormány a közszabadság biztosításával. Az alkotmányos rendszerben majdhogynem elegendő, ha az egyént megvédelmezik a hatalom túlkapásaival szemben. A forradalmi rendszerben viszont maga a közhatalom kénytelen védekezni az ellene irányuló lázadás ellen.” (18. századi francia politikus)

a) Mely politikai irányzathoz kapcsolható mindkét forrás? (0,5 pont)

b) Mely korabeli politikai csoportot nevezi a „zsarnokság híveinek” az A) betűjelű forrás? (0,5 pont)

.....

c) Melyik alapvető polgári jogot / jogelvet sérti meg az A) betűjelű forrásban idézett törvény? Karikázza be a két helyes válasz sorszámát! (Elemenként 0,5 pont.)

1. a magántulajdonhoz való jog
2. ártatlanság vételeme
3. a szabad vallásgyakorláshoz való jog
4. véleménynyilvánításhoz való jog
5. munkához való jog

d) Nevezze meg azt a felvilágosult francia filozófust, akinek elveit tükrözi a B) betűjelű forrás aláhúzott része! (0,5 pont)

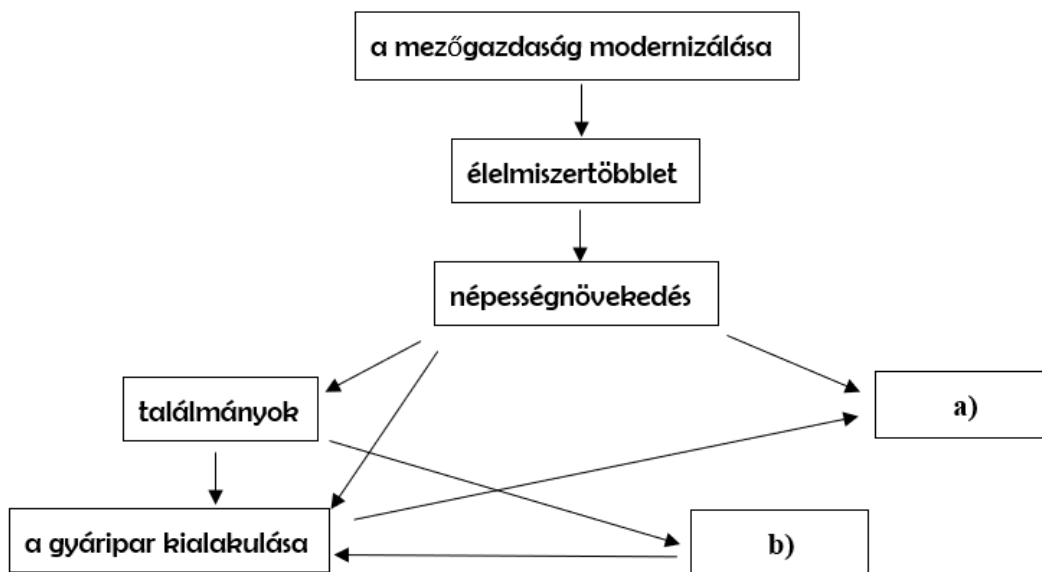
.....

e) Mihez teremtett hivatkozási alapot a B) betűjelű forrásban szereplő gondolatmenet? Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát! (0,5 pont)

1. A hatalom túlkapásainak korlátozásához.
2. Az emberi és polgári jogok védelméhez.
3. A terror bevezetéséhez.

3 pont

**6. A feladat az ipari forradalom első hullámával kapcsolatos.
Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!**

Az ipari forradalom első hulláma

**Rendelje a felsorolt kifejezések közül a megfelelőket az ábra betűjelekkel jelölt mezőikhez!
Írja a megfelelő kifejezés sorszámát a betűjel után a pontozott vonalra! Egy sorszám
kimarad. (Elemenként 0,5 pont.)**

1. a futószalag alkalmazása

2. a közlekedés forradalma

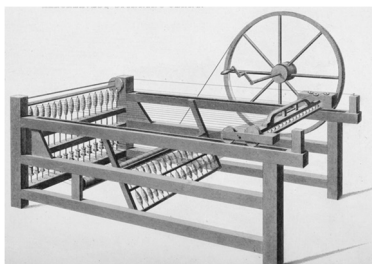
3. urbanizáció

a)

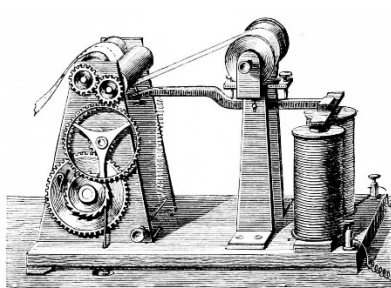
b)

**c) Melyik találmány tette lehetővé a gyáripár kialakulását? Karikázza be az egyetlen
megfelelő kép sorszámát! (0,5 pont)**

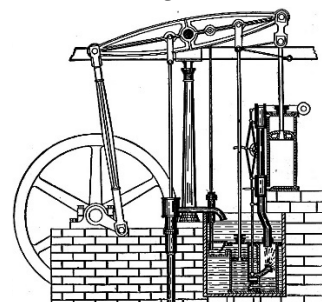
1.

2.

3.

d) Nevezze meg azt az iparágat, amelyikre a következő leírás vonatkozik! (0,5 pont)

Az Angliában hagyományosan jelentős iparág fejlődéséhez több találmány is hozzájárult a 18. században. Egyik fontos alapanyagát évszázadok óta nagy mennyiségben állították elő Angliában, másik fontos alapanyagát Észak-Amerikából és Indiából hozták be.

**e) Magyarázza meg, miként járult hozzá a népesség növekedése a gazdaság fejlődéséhez az ipari forradalom első hullámának időszakában! Két különböző magyarázatot írjon!
(Elemenként 1 pont.)**

1.

2.

4 pont

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

7. A feladat a dualizmus kori Magyarország társadalmához kapcsolódik.

Rendelje a forrásokat az ábra azon társadalmi csoportjához, amelybe a forrásban szereplő személyek tartoztak! Írja a források betűjelét az ábra megfelelő négyzeteibe! Egy négyzetbe egy betűjelet írjon! Két betűjel kimarad. (Elemenként 0,5 pont.)

A) „Követelik: [...] Teljes önkormányzatot a község[ek]ben. [...] Betegsegélyző és balesetbiztosítási intézkedéseket. [...] A 14 éven aluli gyermekeknek a munkától való eltiltását. [...] [A] vasúti-, töltési- és egyéb vándormunkások munkaviszonyának rendezését. [...] Az aratási vállalkozói rendszer megszüntetését.” (Újságcikk, 1900)

B) „A napóleoni időkben épített nagy, dór oszlopos, világossárga főtí kastély, s benne a nyolcvanezer kötetes könyvtár, amelyet József ükapám és fia, István gyűjtöttek össze, a mahagóni könyvespolcokkal, karzatokkal és csigalépcsővel, stukkós mennyezettel és kandallóival, háromszáz holdas parkjával és tavával olyan aranyketrec volt, amely előkelő elzártágban tartott bennünket a külvilágtól. [...] Még a falusi notabilitások [előkelőségek] gyermekeivel sem volt szabad találkozunk.” (Visszaemlékezés az 1880-as évekre)

C) „A fekvése szerint első palota-bérház [a Sugárúton, majd Andrássy úton] Saxlehner Andrásé volt. [...] Az első emeletet foglalta el Saxlehner lakása. A Sugárút felé öt szoba nyílt, mögöttük az udvarra a hatalmas ebédlő és még egy szoba. [...] Külön bejárattal, [...] a mellékutcai szárnyban kapott helyet a Saxlehner cég irodája. [...] A felsőbb-emeleti lakások természetesen kisebbek voltak, de nem kicsik. [...] Mindegyik lakáshoz tartozott fürdőszoba is. [...] Az építtető, Saxlehner András (1815–1889), posztókereskedőként kezdte pályáját, és mint a Hunyadi János keserűvíz forgalmazója lett gazdag és ismert emberré.” (Gábor Eszter: Az Andrássy út körül)

D) „A [családi] hitbizományokat Ferenc császár Párizsban, 1815. év őszén [...] jóváhagyta s így az alapítvány életbe is lépett. [...] A rendelkezés szerint az örökösödés mindig a fiágot és pedig az elsőszülöttségi jogon illeti. [...] Elvesztik jogukat azok, akik hitvestársukat nem ősnemesi családból választják, avagy az övéiktől különböző vallásbelit választanak hitvestársul.” (Újságcikk, 1913)

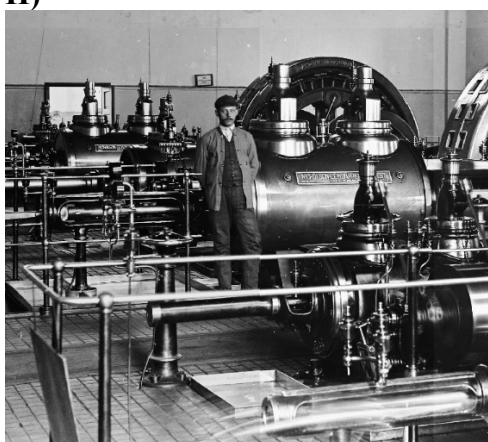
E) „Mennek az országúton egyik a másik után talicskájukkal, melyen minden szükségességet magukkal visznek. Van azon [...] jó meleg birkabőrös bunda, ásó, bogrács, fejsze, némi fehérruha, útra való élelem és egy-egy nagy kulacs. Mihelyt megérkeztek rendeltetésük helyére, mindenik külön kunyhót épít magának [...]. Munkába rendszerint páronként állanak, vagyis egy-egy darab töltést ketten vállalnak el. (Korabeli leírás, 1891)

F) „Richter Gedeon budapesti lakos gyógyszerész, 10. ker. Cserkesz utca 7949/b helyrajzi szám alatt fekvő telken a m[agyar] kir[ályi] belügyminiszter úr által már eddig engedélyezett és még ezután engedélyezendő gyógyszerek, gyógyhatású vegyszerek előállítására szolgáló gyárat akar létesíteni, s ezért az ipartelepengedélynek megadásáért folyamodott.” (Hirdetmény, 1906)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

G) „Már évek óta hitvány éhbér mellett voltak kénytelenek dolgozni és ahányszor az igazgatósághoz fordultak, mindannyiszor megígérték nekik, hogy javítanak a [bérükön], azonban ez ígéretét az igazgatóság sohasem váltotta be, míg azután a héten hétfőn délelőtt ismét küldöttség járt a gyár igazgatóságánál, és az igazgató ahelyett, hogy sérelmes panaszukat meghallgatta volna, egyszerűen kijelentette: »ha nem akarnak dolgozni, nyitva áll a kapu, menjenek el.« [...] Ez végleg elkésztette [őket] és körülbelül 500-an hétfőn délután beszüntették a munkát.” (Újságcikk, 1900)

H)

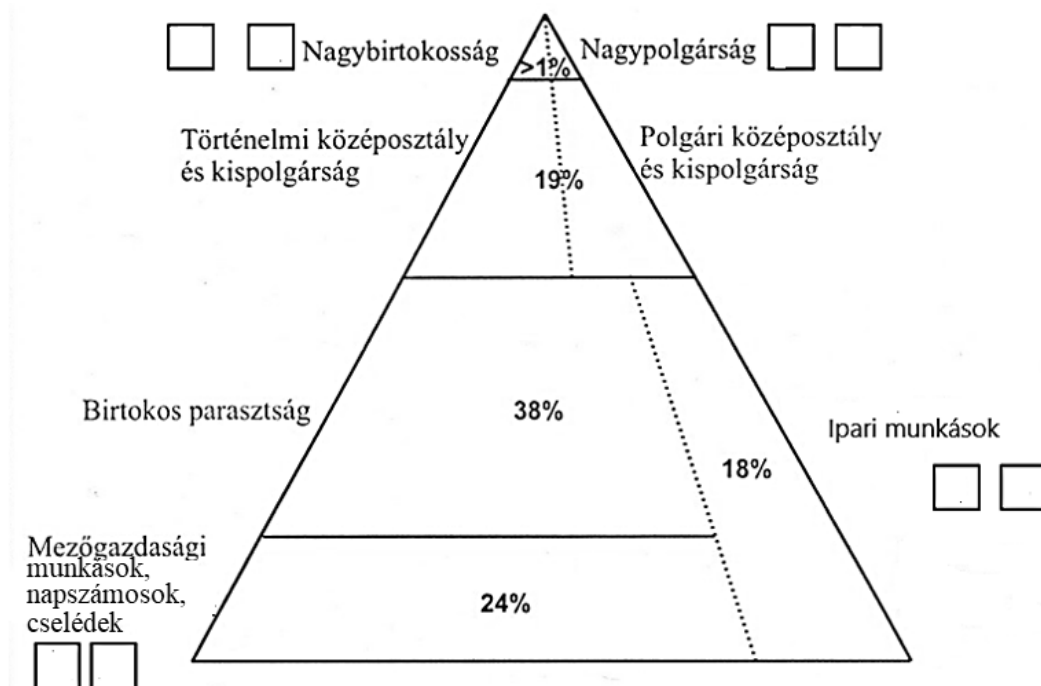
Korabeli fénykép

I)

Korabeli fénykép

J) „A mai dzsentri véleményünk szerint nem az a dzsentri már, [...] mely nagy feladatoknak olyan híven megfelelt. Az új generáció törpe már, s azért fog elveszni. Ők már nem engedtek át semmit. Az ő kezükből »kiesett« az magától, amit vesztek. Az a következmény volt, visszatarthatlan következmény. Hogy az új alapon, [...] nem bírták helyüket megállani s ingadoznak.” (Mikszáth Kálmán, 1881)

4 pont

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

8. A feladat az első világháborúhoz kapcsolódik.**Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!**

A) „Németország töltényszerítés céljából feltétlenül szükséges, Skandináviából transitáló [szállított] fémek és egyéb anyagok ideszállítását megtagadja, hogy ellenszolgáltatásul élelmiszerek kivételének engedésére kényszerítsen. [...] Legalább fegyvert, muníciót és ezekhez szükséges anyagot nem volna szabad visszatartani. Hiszen ezzel Németország saját létérdekeit is kockáztatja.” (Tisza István távirata a közös külügyminiszternek, 1915)

B) „Majdnem minden járásban azt tapasztalták ugyanis a hatóságok, hogy a lakosság készleteit a rekvirálás [a hadsereg részére történő lefoglalás] előtt [...] a vasúti állomásokra és a gabonakereskedők [...] helyiségeibe hordják, és az árut osztrák cégek címére feladják vagy általuk megvettnek nyilvánítják. Az osztrák cégek ugyanis mint ismeretes, kivétel nélkül a maximált árakon felül vásároltak, az árutulajdonos tehát minden módon ki akarja áruját vonni a rekvirálás alól, hogy nagyobb árat érhessen el árujáért.” (Ghillány Imre földművelésügy miniszter távirata a miniszterelnöknek, 1915)

C) „Sáros vármegyében [Északkelet-Magyarországon] az ellenség körülbelül 75 községet tartott hatalmában. [...] [Az ellenség által megszállt terület] lakosságából, a kiűrés dacára vagy 5-6 ezer [többségében szlovák és ruszin] ember ott maradt. Ezek legjobban jártak. Az ellenség jól bánt velük, házaik, lak- és gazdasági berendezésük érintetlen. Gazdasági munkát végeztek. Földjeiket művelték. Az ellenség marhájukkal is kíméletlenül bánt és legalább egy tehenet mindegyiknek meghagyott.” (Molnár Viktor kormánybiztos jelentése, 1915)

Döntse el, melyik forrásrészlet tartalmával igazolhatók az állítások! Tegyen X jelet a táblázat megfelelő mezőjébe! Egy sorba csak egy X jelet írjon! (Elemenként 0,5 pont.)

Állítások	A)	B)	C)	egyik sem
a) A magyar állam megtiltotta a belföldi kereskedelmet egyes termékekkel.				
b) Az antant blokádjá ellenére a központi hatalmak tengeren is tudtak más országokkal is kereskedni.				
c) Magyarországon nem minden esetben határozhatták meg az árakat a kereskedők.				
d) A központi hatalmak legerősebb tagja élelmiszerhiányban szenvedett.				
e) A szláv népek közötti együttérzés a gyakorlatban is megjelent.				
f) Az Osztrák–Magyar Monarchia belső piaca a háború ellenére is működött.				

g) Magyarázza meg saját szavaival az A) betűjelű forrás aláhúzott szakaszát! (1 pont)

.....

4 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

9. A feladat a magyarországi holokauszttal kapcsolatos.

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!

a) Karikázza be az idézett jogszabályok közül annak a háromnak a sorszámát, amelyeket Magyarország német megszállását követően hoztak! (Elemenként 0,5 pont.)

1. „A zsidók a városnak, illetőleg a községnek csak meghatározott részeiben, illetőleg meghatározott utcákban, esetleg kijelölt házakban lakhatnak.”
2. „Nemzsidónak zsidóval házasságot kötni tilos.”
3. „Az [egyetemi felvételi] engedély megadásánál [...] arra is figyelemmel kell lenni, hogy az ország területén lakó egyes népfajokhoz és nemzetiségekhez tartozó ifjak arányszáma a hallgatók közt lehetőleg elérje az illető népfaj vagy nemzetiség országos arányszámát, de legalább kitegye annak kilenctized részét.”
4. „A m[agyar] kir[á]lyi kormány az országot rövid időn belül megtisztítja a zsidóktól. A tisztogatást területrészenként rendelem el, [...] a zsidóságot nemre és korra való tekintet nélkül a kijelölt gyűjtőtáborokba kell szállítani.”
5. „Ügyvédi, mérnöki, orvosi kamarába, sajtókamarába, úgyszintén színművészeti és filmművészeti kamarába zsidót tagul csak olyan arányban lehet felvenni, hogy a zsidó tagok száma az illető kamara összes tagjai [...] számának hat százalékát ne haladja meg.”
6. „A jelen rendelet hatálybalépésétől kezdődően minden hatodik életévét betöltött zsidó személy [...] köteles házon kívül felső ruhadarabjának bal mellrészén, jól láthatóan, [...] kanárisárga színű, hatágú csillagot viselni.”
7. „[A zsidónak tekintendő személyek] hadkötelezettségüknek a honvédség kötelékében kiegészítő szolgálat teljesítésével tesznek eleget.”

b) Adja meg a következő sorszámokkal jelölt források aláhúzott részeinek megfelelő szakkifejezéseket! Írja a szakkifejezést a sorszámot követő pontozott vonalra! (Elemenként 0,5 pont.)

1. 4. 7.

c) A következő leírás a német megszállást követő zsidóellenes intézkedésekre vonatkozik. Mire keresett benne magyarázatot a szerző? (1 pont)

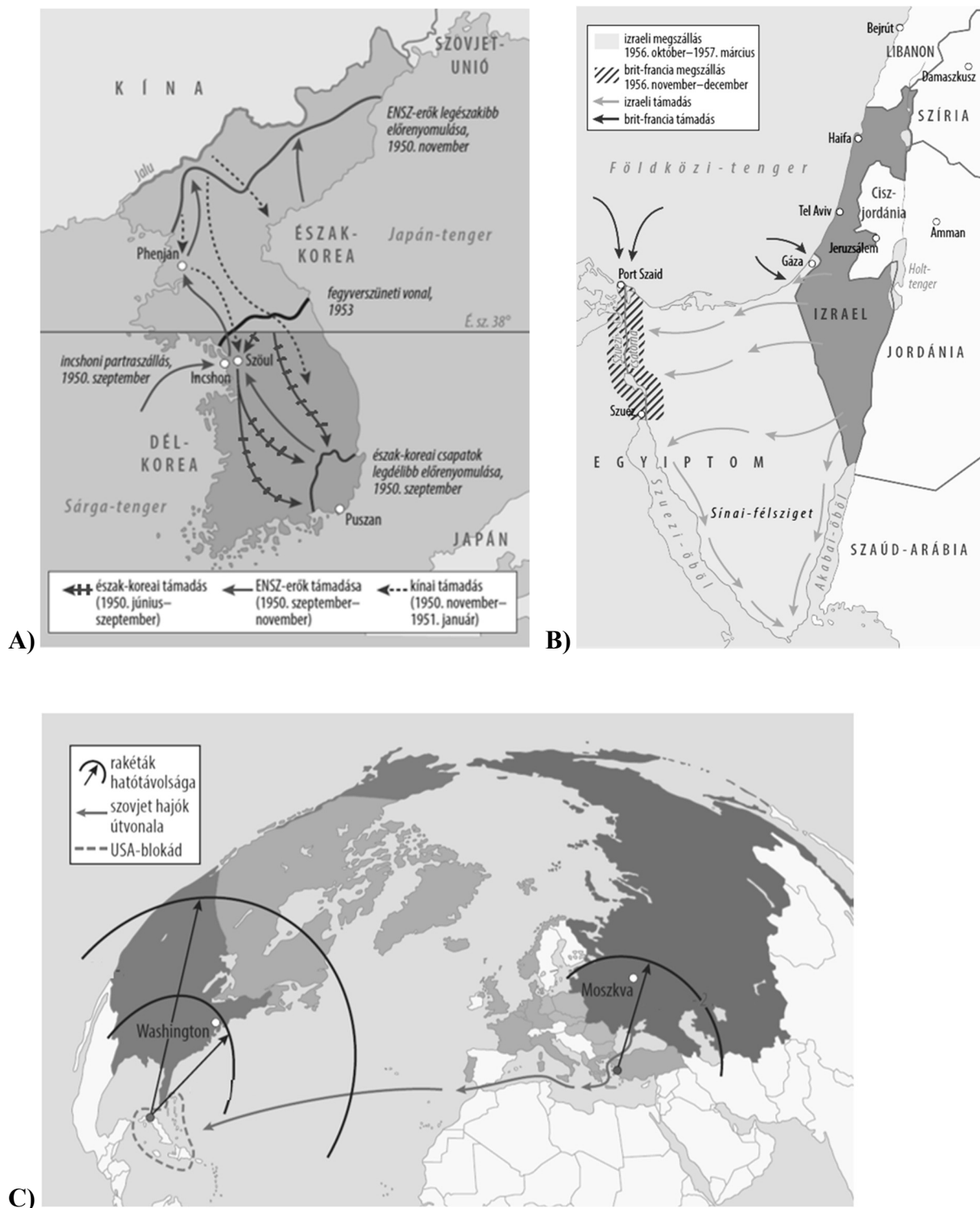
„Hiába vált [...] világossá, [...] hogy az ország tömeggyilkosok szövetségesévé vált, az ingadozó, az átlagos, a középen álló emberek úgy látták, hogy [...] tovább[ra] is lojálisan engedelmeskedniük kell a hivatalos magyar államapparátusnak, s mint jó magyaroknak, továbbra is a németek győzelmét kell kívánniuk; igyekeztek tehát valahogy úgy elképzelni a dolgot, hogy itt is egy alapjában jó szándékú, jó elindulású és igazságot eredetileg maga mellett tudó akciónak az »elfajulásáról« van szó.” (Bibó István, 1948)

.....

4 pont

10. A feladat a hidegháborúhoz kapcsolódik.

Döntse el, hogy a térkép-vázlatokon ábrázolt hidegháborús konfliktusok közül melyikre igazak az állítások! Írjon X jelet a táblázat megfelelő mezőibe! Egy sorba csak egy X jelet írjon! (Elemenként 0,5 pont.)

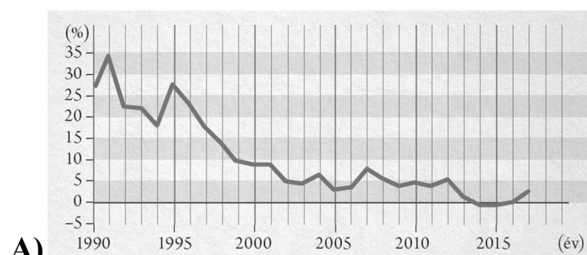

Állítások	A)	B)	C)	mind-három	egyik sem
a) Közvetlenül kerültek szembe egymással a két szuperhatalom katonai erői.					
b) Csak az egyik szuperhatalom hadserege vett benne részt közvetlenül (nemzetközi parancsnokság alatt).					
c) A két korábbi legnagyobb gyarmatbirodalommal rendelkező hatalom is beavatkozott a konfliktusba.					
d) Végül nem torkollott fegyveres összecsapásba.					
e) A szuperhatalmak helyi szövetségesüket támogatták a konfliktusban.					
f) A konfliktus kimenetele okozta a hidegháború végét.					
g) Évtizedeken át húzódó helyi háborúk sorozatának egyik állomása is egyben.					
h) Kemenetele nem változtatta meg alapvetően a szuperhatalmak közötti erőviszonyokat.					

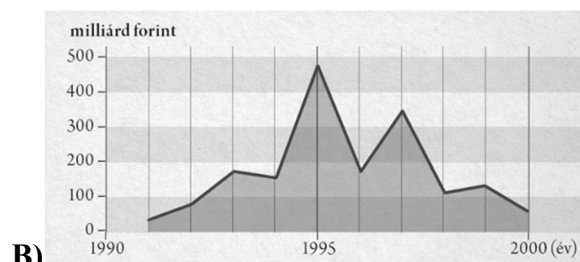
4 pont

11. A feladat a piaczgazdaságra való áttéréshez kapcsolódik a rendszerváltoztatás utáni Magyarországon. (komplex tesztfeladat)

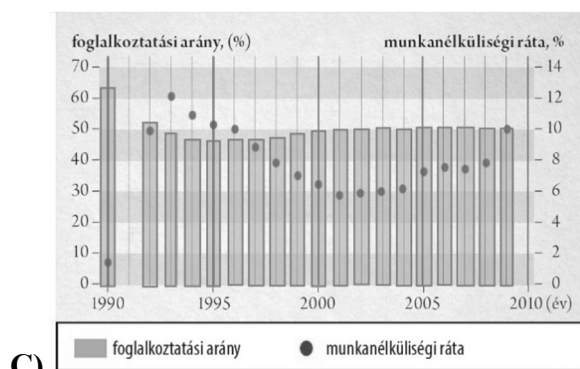
Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!

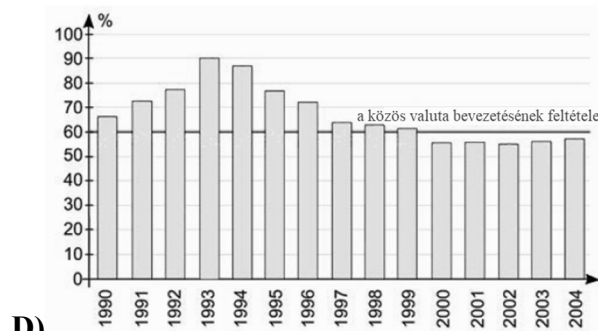
Az infláció alakulása 1990–2017

A privatizációs bevételek 1990–2000

A munkaerőpiac mutatói 1990–2009

Az államadósság a GDP arányában 1990–2004

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

a) Válassza ki az állítások közül azt a kettőt, amelyek a grafikonok és diagramok segítségével egyértelműen igazolhatók! Karikázza be a két állítás sorszámát! (Elemenként 0,5 pont.)

1. A forint vásárlóereje 1995 és 2005 között is folyamatosan csökkent.
2. A munkanélküliség csökkenése minden esetben a foglalkoztatási arány növekedését jelenti.
3. Az államadósság összege is biztosan csökkenni kezdett 1993 után.
4. Az eurózónához való csatlakozásnak az államháztartás egyensúlya az egyik feltétele.
5. A privatizációs bevételek a GDP közel harmadát tették ki.

Döntse el, melyik két-két grafikon / diagram adatai igazolják együttesen az állításokat! Írja a megfelelő grafikonok / diagramok betűjeleit a táblázat mezőibe! Egy mezőbe egy betűjelet írjon! (Elemenként 0,5 pont.)

Állítások	Források betűjele	
b) Az, hogy az állam a bevételeinél jelentősen többet költött, a pénz túlkínálatát eredményezte.		
c) A tulajdonviszonyok átalakítása enyhítette az állam kamatterheit.		
d) A lakosság csökkenő jövedelemszerző képessége fokozta az államháztartás hiányát a rendszerváltoztatást közvetlenül követően.		
e) A külföldi vállalatok megjelenése egy idő után növelte a munkaerő iránti keresletet.		

Fogalmazza meg az infláció 1990-es évekbeli alakulásának egy gazdasági előnyét és egy gazdasági hátrányát! (Elemenként 1 pont.)

f) Gazdasági előny:

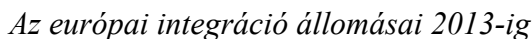
g) Gazdasági hátrány:

h) Fogalmazza meg röviden, mit jelent a 2014–15-ös évek negatív inflációja! (1 pont)

.....

8 pont	
--------	--

Válaszoljon a kérdésekre a térképvázlat és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

-

-

-

3 pont	
--------	--

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

1. https://www.tertullian.org/fathers/eutropius_breviarium_2_text.htm

- emelt szintű írásbeli vizsga
2025. május 7.

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

		pontszám	
		maximális	elért
I. Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok	1. feladat	4	
	2. feladat	4	
	3. feladat	4	
	4. feladat	4	
	5. feladat	3	
	6. feladat	4	
	7. feladat	4	
	8. feladat	4	
	9. feladat	4	
	10. feladat	4	
	11. feladat	8	
	12. feladat	3	
	Összesen	50	
	I. Elért pontszám egész számra kerekítve		

dátum

javító tanár

	pontszáma egész számra kerekítve	
	elért	programba beírt
I. Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok		

dátum

dátum

javító tanár

jegyző

Megjegyzések:

1. Ha a vizsgázó a II. írásbeli összetevő megoldását elkezdte, akkor ez a táblázat és az aláírási rész üresen marad!
2. Ha a vizsga az I. összetevő teljesítése közben megszakad, illetve nem folytatódik a II. összetevővel, akkor ez a táblázat és az aláírási rész kitöltendő!

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2025. május 7.

TÖRTÉNELEM

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2025. május 7. 9:00

II.

Időtartam: 140 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

OKTATÁSI HIVATAL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Fontos tudnivalók

Válaszaiban **a lényeg** megfogalmazására törekedjen, **ne lépje túl a rendelkezésre álló kipontozott helyet!**

Kérjük, **kék színű** tollat használjon!

A feladatok megoldásához tartsa szem előtt az alábbi javaslatokat!

- Olvassa el figyelmesen a feladatokat!
- Kövesse figyelmesen a feladatlap utasításait!
- Tanulmányozza a feladatokhoz kapcsolódó forrásokat (kép, ábra, szöveg, térkép)!
- Válaszait gondos mérlegelés után, lehetőleg javítás nélkül írja le!
- A feladatok megoldásához használhatja a megengedett segédeszközöket: a középiskolai történelmi atlasz térképeit és a helyesírási szótárt.

Javaslatok a szöveges, kifejtendő feladatok kidolgozásához:

1. Helyezze el időben és térben a feladatban megjelölt problémát!
2. Használja fel a feladat megértéséhez a forrásokat, illetve a középiskolai történelmi atlaszt!
3. Gyűjtse össze azokat az általános fogalmakat (pl. fejlődés, változás, termelés), illetve az adott korszakhoz kapcsolódó fogalmakat (pl. várjobbágy, céh, személyi kultusz), melyekkel az adott probléma bemutatható!
4. Építse be fogalmazásába a forrásokból megszerezhető információkat, következtetéseket!
5. Tárja fel a probléma előzményeit, okait, következményeit!
6. Építse be mondanivalójába önálló ismereteit, nézőpontját, véleményét!
7. Ha szükséges, készítsen vázlatot, illetve pizkozatot!
8. Ügyeljen arra, hogy mondatai világosak legyenek!
9. Szerkessze meg szövegét, és figyeljen a helyesíráásra is!

Tájékoztatásul:

Az esszé javításának szempontjai:

- a feladat megértése,
- megfelelés a tartalmi követelményeknek,
- a válasz megszerkesztettsége, logikussága, nyelvhelyessége és helyesírása.

Eredményes munkát kívánunk!

Olvassa el figyelmesen!

A következő feladatok közül összesen **hármat** kell kidolgoznia.

Az alábbi szabályok alapján kell választania:

Kidolgozandó:

egy, az egyetemes történelemre vonatkozó **rövid** feladat,

egy, a magyar történelemre vonatkozó **hosszú** feladat,

egy komplex feladat.

A rövid egyetemes és a hosszú magyar feladat **más korszakra** – az egyik az 1849-ig tartó, a másik az 1849 utáni korszakra – vonatkozzon! *(A táblázatban a korszakokat kettős vonal választja el.)*

Tanulmányozza figyelmesen a feladatokat!

	Korszak	Sorszám	Feladat	A feladat típusa
Egyetemes történelem	1849-ig	13.	A felvilágosodás világgépe	rövid
	1849 után	14.	A világgazdasági válság	rövid
Magyar történelem	1849-ig	15.	Az egyházi intézményrendszer I. (Szent) István korában	hosszú
	1849 után	16.	Magyarország népessége 1945 és 1980 között	hosszú
Komplex	—	17.	Magyarország területének változásai a 20. században	korszakokon átívelő
	—	18.	A brit és az amerikai államszervezet	összehasonlító

A feladatok tanulmányozása után **karikázza be a választott feladatok sorszámát!**

A következő táblázatban feltüntettük a négy választási lehetőséget. **Jelölje X-szel a választását a megfelelő sorban! Csak az egyik lehetőséget jelölje!**

A választott feladatok sorszáma	Választásának jelölése X jellel
13., 16. és 17.	
13., 16. és 18.	
14., 15. és 17.	
14., 15. és 18.	

A feladatok közül **csak a választott hármat dolgozza ki!** Válaszait az azonos típusú feladatokat követő pontozott vonalakra írja!

A válaszok elkészítése során **fogalmazvány** (piszkozat) készíthető.

A feladatok után az értékelési szempontok szerepelnek, az elért pontszámokat a javító tanár állapítja meg.

13. A feladat a felvilágosodás világgképéhez kapcsolódik. (rövid)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével a tudományos gondolkodásnak a felvilágosodás során bekövetkező változásait és ennek hatását a vallásról és az egyházzól alkotott nézetekre!

„A jelenségekből még nem tudtam feltárni a gravitáció ezen jellemzőinek magyarázatát, és én nem találok ki hipotéziseket. Bármi, ami nem vezethető le a jelenségekből, hipotézisnek nevezendő; a hipotéziseknek pedig [...] nincs helyük a tapasztalati filozófiában [értsd: a tudományban]. Ebben a filozófiában a jelenségekből szabatos tételekre következtetünk, és később [...] tesszük azokat általánossá. [...] Elegendő [leszögezni], hogy a nehézkes létezik, hogy az általunk megállapított törvények szerint hat, és hogy képes az égitestek és a tenger valamennyi mozgásának a megmagyarázására.” (Isaac Newton: *A természetfilozófia matematikai alapelvei*, 1687)

„Az ÚR: Be van fejezve a nagy mű, igen.
A gép forog, az alkotó pihen.”
(Madách Imre: *Az ember tragédiája*, 1861)

14. A feladat a két világháború közötti világgazdasági válsággal kapcsolatos. (rövid)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével, milyen szerepet játszott a tőzsde és a bankok helyzete a válságban az Amerikai Egyesült Államokban! Válaszában a válságnak a tőzsde és a bankok helyzetével összefüggő okaira és következményeire összpontosítson!

Néhány hónappal a válság kirobbanása előtt megjelent amerikai karikatúra

A karikatúrán olvasható feliratok magyar fordítása:

a bal oldali alak ruháján:
a spekuláló őrült tömeg,

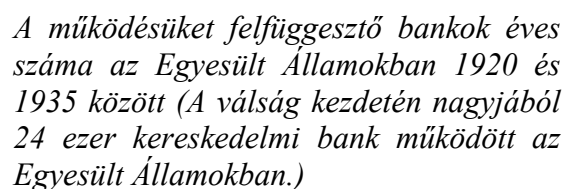
a bal oldali alak villáján és a jobb oldali alak tálcáján: részvény(ek),

az asztal felett: a spekulációra fordított kölcsönök felmondása,

a jobb oldali alak karján:
a Szövetségi Bank (az USA központi bankja) testülete,

a jobb oldali alak feje mellett:
Nem tudod, mikor elég?

(A spekuláció rövid távú pénzügyi befektetés a gyors haszonszerzés reményében.)

A feladat kidolgozása:

This image shows a full page of white paper with horizontal dotted lines, typical of primary school writing paper. The lines are evenly spaced and run across the entire width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

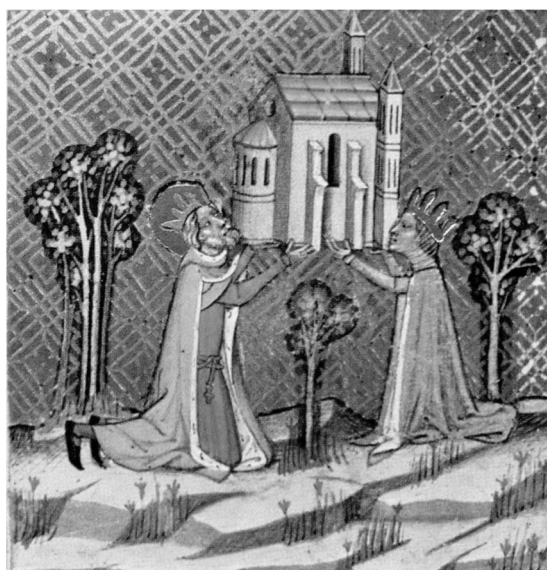
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Szempontok		Elérhető	Elért
		pont	
Feladatmegértés		2	
Tájékozódás térben és időben	T	2	
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1	2	
	K2	2	
Ismeretszerzés, források használata	F1	3	
	F2	3	
Történelemi gondolkodás és történelmi ismeretek	E1	3	
	E2	3	
Összpontszám		20	
		Osztószám 2	
Vizsgapont		10	

15. A feladat a középkori magyar történelemmel kapcsolatos. (hosszú)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével az egyházi intézményrendszer kiépítését és politikai szerepét I. (Szent) István király korában! Válaszában térjen ki a szerzetesek szerepére is!

„A királyi palotában a hit után az egyház foglalja el a második helyet. [...] [Az egyháziak a hitet] a mi birodalmunkban eddig még mint ifjú, friss hajtást prédikálják. Épp ezért kíván meg szemfülesebb s szembetűnőbb öröket, nehogy a jó, amivel az isteni kegyelem bennünket mérhetetlen irgalmában érdemtelenül elárasztott, tunyaságod és restséged, valamint hanyagságod miatt megromoljék és megsemmisüljön. [...] Azért is nevezték az első királyokat nagyságosnak, mert az egyházat nagyobbították. Te is ezt tegyed, hogy koronád híresebb, életed boldogabb és hosszabb legyen.” (I. István király intelmei Imre hercegnek, 11. század)

I. István és Gizella ábrázolása a Képes krónikában, 14. század

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

„Ha valaki hús evésével megsérti a mindenki előtt ismeretes négy böjti időszakot, akkor egy héten át bezárva böjtöljön. Ha valaki pénteken, amelyet az egész kereszténység megtart, húst eszik, egy héten át sötétbe zárva böjtöljön.” (I. István törvénye)

„Egy napon harminc újonnan megkeresztelt férfi a püspök elé járult azzal a kéréssel, hogy vegye maga mellé a fiaikat, vezesse be őket a betűvetésbe, és szentelje klerikusokká [papokká]. Magához is fogadta, és Valter magiszter [tanár] keze alá adta őket. Egy arra alkalmas házat adott nekik, hogy a grammatika [latin nyelvtan] és a zene tudományába beavatást nyerjenek. Rövid időn belül nagy haladást tettek ezekben a művészetekben. Mikor ezt látták a nemesek [...], fiaikat az említett Valterre bízták, hogy tanítsa őket, és a szabad művészetek közé tartozó tudományokban valami gyümölcsöt teremjenek. Ezek az első kanonokok [káptalanokban dolgozó papok], akik Boldog György kolostorában nevelkedtek. Mivel nem voltak idegenek, hanem ehhez a néphez tartoztak, a püspök a lehető legnagyobb gondossággal nevelte őket, hogy majd Isten egyházának minél nagyobb dicsőségére legyenek.” (Szent Gellért püspök legendája, 14. század)

16. A feladat Magyarország 1945 utáni népességével kapcsolatos. (hosszú)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével, hogyan változott Magyarország népességének nagysága és etnikai összetétele 1945 és 1980 között! Válaszában tárja fel a változások okait!

A csecsemőhalandóság (ezer élveszületésre jutó csecsemőhalálozás száma) Magyarországon (1950–1980)			
1950	1960	1970	1980
85,7	47,6	35,9	23,2

„Márványoszlopos, fürdőszobás házakban laktak a [...] svábok. Valamikor nincstelen jövevények voltak, de a Habsburgok nekik juttatták a legzsírosabb földeket. Pöffeszkedő jólétükben lenézték a magyart, és Hitler hatalomra jutásakor azonnal melléálltak. A magyar parasztnak nem volt igásállata, nem volt semmije, csak töretlen munkavágya és hite a jobb világban. Ez a zsíros [...] föld a sváboknak termett. Övék volt a búza, a tengeri [kukorica], a legszebb jószág.” (Filmhíradó, 1947)

„A terhesség megszakításának kérdését [...] az alábbiak szerint szabályozom: [...] A terhességet csak a terhesség első huszonnyolc hetének tartama alatt és csak abban az esetben szabad megszakítani, [...] ha a terhesség megszakítása a terhes nő életének megmentése [...] érdekében elkerülhetetlenül szükséges; vagy [...] ha a születendő magzat életét előreláthatólag súlyos károsodás fenyegeti.” (Ratkó Anna egészségügyi miniszter rendelete, 1952)

A feladat kidolgozása:

[illegible]

[illegible][illegible]

Azonosító
jel:

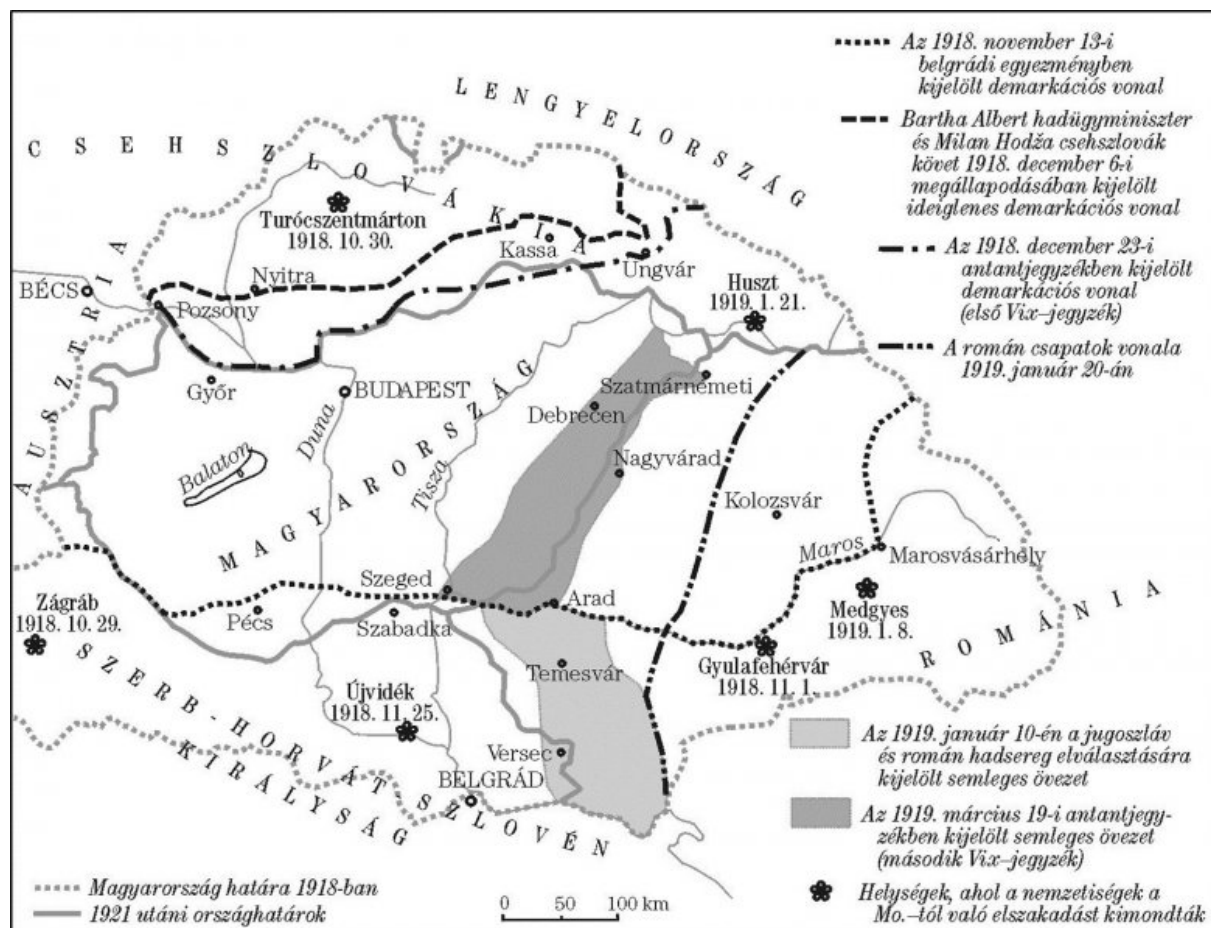
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Szempontok		Elér- hető	Elért
		pont	
Feladatmegértés		2	
Tájékozódás térben és időben	T1	2	
	T2	2	
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1	2	
	K2	2	
	K3	2	
Ismeretszerzés, források használata	F1	3	
	F2	3	
	F3	3	
	F4	3	
Történelmi gondolkodás és történelmi ismeretek	E1	3	
	E2	3	
	E3	3	
	E4	3	
Összpontszám		36	
		Osztószám 2	
Vizsgapont		18	

17. A feladat Magyarország 20. századi történetéhez kapcsolódik. (komplex – korszakokon átívelő)

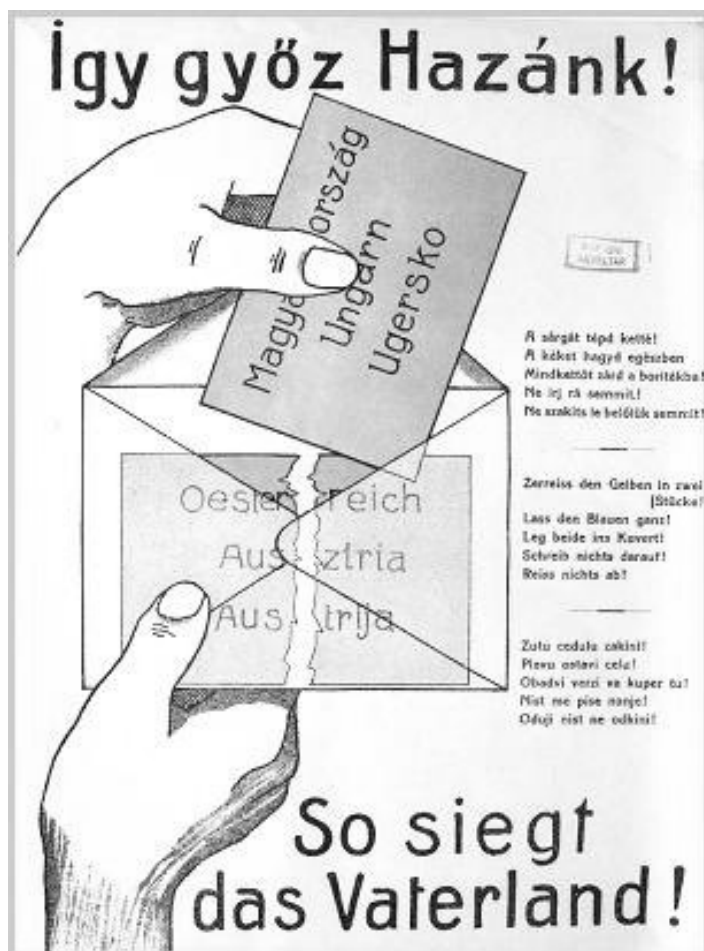
Mutassa be a források és ismeretei segítségével Magyarország területének változásait a 20. század folyamán a következő szempontok alapján:

- a dualista állam felbomlása,
- területi változások a forradalom és a Tanácsköztársaság idején,
- a békediktátum és módosítása,
- revíziós sikerek a második világháború előtt és alatt,
- az ország megszállása és a párizsi béke!

Magyarország 1918–1919-ben

„Az entente [antant] hatalmakkal való tárgyalások következményeként a magyar kormány a hadsereg-parancsnokságnak ama parancsot adta, hogy a cseh-szlovák hadvezetőséggel egyetértőleg a csapatokat ama vonal mögé vonja vissza, melyet az entente az északi határuknak egyelőre rájuk erőszakolt. A magyar kormánnyal egyetértőleg a hadsereg-parancsnokság kijelenti, hogy ezt a határt véglegesnek el nem fogadja, és meg fog jönni annak ideje és módja, hogy az ország létét biztosító határok ismét helyreálljanak. Tehát mindenki tudja meg és felvilágosítandó, hogy eme visszavonulás és kiürítés csakis időleges jellegű. [...] Az entente hatalmak az északi terület kiürítése ellenében kiürítik a románok által önkényesen és erőszakkal megszállt tiszántúli területeket. A vörös hadsereg győzött, feladatának nagy részét sikeresen megoldotta.”
(A Vörös Hadsereg főparancsnoksága, 1919. június 29.)

*Magyar szórólap (Sopron, 1921)
Három nyelven (magyarul, németül
és horvátul) ugyanaz az felirat:
„A sárgát tépd ketté!
A kéket hagyd egészben
Mindkettőt zárd a borítékba!
Ne írd rá semmit!
Ne szakíts le belőlük semmit!”*

„A román királyi kormány és a magyar királyi kormány azzal a felkéréssel fordultak a birodalmi kormányhoz és az olasz királyi kormányhoz, hogy a Magyarország részére átengedendő területnek Románia és Magyarország között függőben levő kérdését döntőbírói határozattal rendezzék. Ennek a felkérésnek, valamint a román királyi és a magyar királyi kormány felkéréssel kapcsolatban tett annak a kijelentésnek az alapján, hogy ily döntőbírói határozatot minden további nélkül magukra kötelezőnek ismernek el, [...] a mai napon Bécsben a következő döntőbírói határozatot hozták:

1. Románia és Magyarország között végleges határként az ide mellékelt térképbe berajzolt határ állapíttatik meg. A határnak a helyszínen való pontosabb kijelölése román-magyar bizottság feladata lesz.” (A második bécsi döntés)

„Magyarország megszünteti a Szovjetunió és a többi Egyesült Nemzetek, közöttük a Csehszlovákia ellen viselt háborút. Németországgal fennálló minden viszonyát megszakítja és hadat üzen Németországnak. [...]

Magyarország kötelezi magát, hogy Csehszlovákia, Jugoszlávia és Románia általa megszállt területéről kivonja az összes magyar csapatokat és hivatalnokokat Magyarország 1937. december 31-én fennállott határai mögé, továbbá hatályon kívül helyez minden olyan törvényhozást és bekebelezést, amelyet Csehszlovákia, Románia és Jugoszlávia területének Magyarországhoz való csatolására szövegeztek.” (Fegyverszüneti egyezmény, 1945. január 20.)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

18. A feladat az újkor történelméhez kapcsolódik. (komplex – összehasonlító)

Hasonlítsa össze a források és ismeretei segítségével a brit és az amerikai államszervezet főbb jellegzetességeit a következő szempontok alapján:

- az alkotmány jellege,
- a törvényhozás szerkezete,
- a választójog,
- a pártrendszer,
- a végrehajtó hatalom,
- a törvényhozó és a végrehajtó hatalom egymáshoz való viszonya!

- Magna Charta
 - Egyesülési törvény (Wales)
 - Jognyilatkozat
 - Trónöröklési törvény
 - Egyesülési törvény (Skócia)
 - Egyesülési törvény (Írország)
- (A legfontosabb brit alkotmányos törvények)

„Mi, az Egyesült Államok népe attól vezetve, hogy tökéletesebbé tegyük az Uniót, megvalósítsuk az igazságosságot, biztosítsuk a belső nyugalmat, gondoskodjunk a közös védelemről, előmozdítsuk a közjót, biztosítsuk a szabadság áldásait magunk és utódaink számára, meghagyjuk és bevezetjük az Amerikai Egyesült Államok jelen alkotmányát.”
(Az Amerikai Egyesült Államok Alkotmánya, 1787)

„Ezen Parlament tekintélyével elrendeljük, hogy Anglia királyságának valamennyi grófságában azokat a lovagokat, akiket a későbbiekben tartandó parlamentekbe választanak, minden grófságban olyan emberek válasszák, akik ugyanazon grófságban laknak és tartózkodnak, továbbá legalább egy éve negyven shilling értékű földbirtokkal rendelkeznek szabadon.” (VI. Henrik király törvénye, 1432, amely a 19. század közepéig érvényben volt.)

„A Képviselőház az egyes államok népe által minden második évben választott tagokból áll, és az egyes államok választói az [adott] állam [által] [...] megkívánt kellékeknek [feltételeknek] kell, hogy megfeleljenek.” (Az Amerikai Egyesült Államok Alkotmánya, 1787)

„Minden olyan szabad ember, aki betöltötte huszonegyedik évét, a képviselőválasztás előtt legalább egy évig ebben az államban élt, és ezalatt fizetett [vagyon]adót, rendelkezze választójoggal.” (Pennsylvania állam alkotmánya, 1776)

„A föderalisták voltak az Egyesült Államok domináns pártja [a 19. század első felében]. [...] Támogatóik főleg az északi államok nagyiparosai, bankárai, kereskedői voltak. Erős központi hatalmat akartak, [...] az amerikai ipar támogatását és magas vámokat a külföldi termékekre. [...] Az ellenzéki demokrata-republikánus pártot főleg a középosztály, a farmerek és a déli államok ültetvényesei támogatták. [...] A tagállamok jogainak megerősítése és a nyugati terjeszkedés volt a fő programjuk.” (Nicholas Dilly történész)

A feladat kidolgozása:

[illegible]

[illegible][illegible]

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Korszakokon átívelő komplex feladat			
Szempontok		Elér- hető	Elért
		pont	
Feladatmegértés		2	
Tájékozódás térben és időben	T1	2	
	T2	2	
	T3	2	
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1	2	
	K2	2	
	K3	2	
Ismeretszerzés, források használata	F1	3	
	F2	3	
	F3	3	
	F4	3	
	F5	3	
Történelemi gondolkodás és történelmi ismeretek	E1	3	
	E2	3	
	E3	3	
	E4	3	
	E5	3	
Összpontszám		44	
		Osztószám 2	
Vizsgapont		22	

Összehasonlító komplex feladat			
Szempontok		Elér- hető	Elért
		pont	
Feladatmegértés		2	
Tájékozódás térben és időben	T1	2	
	T2	2	
	T3	2	
	T4	2	
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1	2	
	K2	2	
	K3	2	
Ismeretszerzés, források használata	F1	4	
	F2	4	
	F3	4	
Történelemi gondolkodás és történelmi ismeretek	E1	4	
	E2	4	
	E3	4	
	E4	4	
Összpontszám		44	
		Osztószám 2	
Vizsgapont		22	

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

A feladatlapon szereplő források (szöveg, kép, táblázat, grafikon) lelőhelyei:

13. Isaac Newton: A principiából és az optikából. Levelek Richard Bentleyhez. Fordította: Fehér Márta
Bukarest, 1981.

<https://mek.oszk.hu/00800/00875/html/html/index1.htm>

14. Edmund Gale, Los Angeles Times, 1929. február 8.

<https://americainclass.org/sources/becomingmodern/prosperity/text4/politicalcartoonscrash.pdf>

Banking Panics of 1930-31. Federal Reserve History, 2013.

<https://www.federalreservehistory.org/essays/banking-panics-1930-31>

15. https://sermones.elte.hu/szovegkiadasok/magyarul/madasszgy/index.php?file=021_027_kiralytukor

Képes krónika (Chronicon Pictum) I. Magyar Helikon, Budapest, 1964. Országos Széchényi Könyvtár

<https://mek.oszk.hu/01900/01954/html/index1638.html>

16. https://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_hosszu/h_wdsd001b.html

Mafirt Krónika 83. Filmhíradók Online, 1947. augusztus. <https://filmhíradokonline.hu/watch.php?id=6494>

Ratkó Anna rendelete, 1952.

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatasi/erettsegi/feladatok2011tavasz/e_tortma_11maj_fl.pdf

Magyarország a XX. században. II. kötet. Főszerk: Kollega Tarsoly István. Babits Kiadó, Szekszárd, 1996–2000.

https://mek.oszk.hu/02100/02185/html/img/2_5_25g.jpg

17. <https://web.archive.org/web/20160618122348/>

http://hungarian.hungary.usembassy.gov/constitution_in_hungarian.html

<https://vlex.co.uk/vid/electors-of-knights-of-808490717>

https://avalon.law.yale.edu/18th_century/pa08.asp

<https://www.jstor.org/stable/90017505>

<https://reagan.blogs.archives.gov/2022/10/26/american-elections-and-campaigns-1788-to-1800-the-rise-of-political-factions-in-the-early-republic/>

18. <https://liget.ro/eletmod/marosvasarhely-katonai-megszallasa>

<https://trianon100.hu/blog-cikk/a-tanacskozarsasag-megkezdte-a-felvidek-kiuriteset>

http://www.sopron.hu/Sopron/portal/front_show?contentId=26291

<https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/2vhSzakkonyv-magyarok-a-ii-vilaghaboruban-2/a-delvideki-hadmuelet-1941-aprilis-874/tendenciak-a-ket-vilaghaboru-kozott-88B/a-masodik-beccsi-dontes-szovege-90A/>

<http://www.bibl.u-szeged.hu/bibl/mil/ww2/doksi/fszunet.html>

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

		pontszám	
		maximális	elért
I. Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok	Összesen	50	
	I. Elért pontszám egész számra kerekítve		
II. Szöveges (kifejtendő) feladatok	13. feladat	10	
	14. feladat	10	
	15. feladat	18	
	16. feladat	18	
	17. feladat	22	
	18. feladat	22	
	Összesen	50	
	II. Elért pontszám egész számra kerekítve		
I. + II. Az írásbeli vizsgarész pontszáma		100	

dátum

javító tanár

	pontszáma egész számra kerekítve	
	elért	programba beírt
I. Egyszerű, rövid feladatok		
II. Szöveges kifejtendő feladatok		

dátum

dátum

javító tanár

jegyző